

Іваненко Валентина Іванівна

директор

Опорний заклад освіти Кілійський заклад загальної середньої освіти №4
Кілійської міської ради
м. Кілія, Україна

Тимошенко Тетяна Олександрівна

заступник директора з виховної роботи

Опорний заклад освіти Кілійський заклад загальної середньої освіти №4
Кілійської міської ради
м. Кілія, Україна

Красножон Наталя Володимирівна

завідувач науково-методичної лабораторії

розвитку безпечного освітнього середовища і соціокультурної діяльності
кафедри філософії освіти

КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
м.Одеса, Україна

<https://orcid.org/0000-0003-1099-7695>

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=NCsxObEAAAAJ>

**ВОЛОНТЕРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ПАТРІОТИЧНОГО
ВИХОВАННЯ: З ДОСВІДУ ОПОРНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ
КІЛІЙСЬКИЙ ЗАКЛАД ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ №4
КІЛІЙСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ**

Ключові слова: виховання, цінності, стратегія розвитку закладу освіти, шкільні проекти, Школа волонтерства.

В Україні серед виховних напрямків сьогодні найбільш актуальними є національно-патріотичне та екологічне виховання, вони відповідають нагальним вимогам сучасності та закладають підвалини для формування свідомості нинішніх і прийдешніх поколінь. [1, 3]. Для реалізації стратегії з виховання успішного свідомого громадянина потужним інструментом стало волонтерство.

Від початку повномасштабного вторгнення росії в Україну адміністрація і працівники Опорного закладу освіти Кілійський заклад загальної середньої освіти №4 організували роботу волонтерського пункту, який закривав потреби спочатку місцевих військових, а згодом допомога розширила свою географію по всій лінії фронту. Саме цей приклад педагогів став потужним прикладом для наслідування, учні школи та їхні батьки активно долучались до шлетіння сіток, приготування обідів, збору продуктів харчування та засобів гігієни. Від початку відновлення навчального процесу 2022/2023 навчального року на очній формі навчання, вчителями та учнями школи було організовано виготовлення окопних свічок, пошиття адаптивної білизни для військових, що зазнали поранень. Це стало потужним інструментом патріотичного виховання в освітньому середовищі Опорного закладу

освіти Кілійський заклад загальної середньої освіти №4 та поштовхом до подальшого розвитку волонтерської діяльності на базі школи.

В закладі освіти реалізується Стратегія розвитку школи. Стратегія розроблялась та впроваджується за експертної підтримки Швейцарсько-українського проєкту DECIDE – «Децентралізація для розвитку демократичної освіти». Менторський супровід здійснюють співробітники КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради». Розробляючи Стратегію розвитку Опорного закладу освіти Кілійський заклад загальної середньої освіти №4, стратегічною ціллю визначено виховання патріотів України. Було розроблено та впроваджено Програму школи волонтерства за напрямками: «Екологічне волонтерство», «Допомога захисникам», а також налагодити зовнішню співпрацю з громадськістю та з окремими військовими частинами.

Долучаючись до волонтерської діяльності, учасники освітнього процесу не тільки допомагають, а й розвивають найважливіші духовні цінності: почуття людяності, патріотизму, співчуття, доброти, взаємодопомоги та взаємопідтримки; крім того, проводячи різноманітні заходи волонтерського характеру, учні практикують та розвивають свої соціальні навички. У процесі навчання волонтерської діяльності учні отримують знання про соціальні проблеми суспільства, усвідомлюють принципи та напрямки допомоги людям і собі. Тобто формується громадянин, здатний взяти на себе відповідальність за процеси, що відбуваються у суспільстві.

Постійного догляду потребує і довкілля. За напрямом «Екологічне волонтерство» реалізовано безліч різноманітних заходів. Реалізація проєкту за Екологічним напрямком почалась зі встановлення сучасних сортувальних смітєвих баків та еко-сердець для збору пластикових кришечок на території закладу освіти. Було проведено екологічну акцію «Від серця до серця». Так школа підтримала ідею переробки пластикових кришок, не тільки з метою інноваційного методу боротьби з екологічними проблемами, а й підтримки потреб захисників країни. Ще одним заходом з реалізації проєкту стало проведення еко-майстер-класів щодо навчання дітей та працівників сортуванню сміття.

Наступним кроком з реалізації проєкту стало проведення екологічних толок «Літо Надії» та «Екологія природи – екологія душі» під час яких колектив школи разом з учнями долучились до прибирання шкільної території, фарбування паркану, висадки дерев і квітів в закладі освіти та на вулицях міста. В рамках екологічної толоки вдалося провести спільний захід з працівниками КП КМР «Добробут-Кілія» щодо залучення мешканців громади до прибирання території міста, насаджування дерев.

Волонтерська робота за напрямом «Допомога захисникам» проводиться в закладі освіти постійно і реалізується через проєкти

«Допомагаємо допомагати», «Не тільки мріємо, а діємо» та «Наближаємо перемогу разом».

М'який проєкт Стратегії розвитку школи «Не тільки мріємо, а діємо» передбачає проведення благодійних акцій, ярмарків із залученням волонтерів, мешканців громади на допомогу ЗСУ. Учні, педагогічний колектив, мешканці Кілійської громади згуртовано беруть участь у спільних заходах з національно-патріотичного виховання Опорного закладу освіти. Від початку 2024/2025 навчального року в рамках проєкту було проведено серпневий пам'ятний вечір-реквієм та благодійний ярмарок до Дня пам'яті Захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність нашої держави. Проводяться благодійні ярмарки до Дня міста, Різдва, Дня народження школи і річниці повномасштабного вторгнення росії в Україну. Також завдяки різноманітним шкільним акціям було зібрано кошти і необхідні речі для військових, які досі розсилаються по різних куточкам фронту.

Наступним важливим етапом у реалізації роботи волонтерства як інструмента патріотичного виховання в освітньому середовищі Опорного закладу освіти Кілійський заклад загальної середньої освіти №4 є налагодження зовнішньої співпраці з громадськістю та з окремими військовими частинами, обробка запитів військових і передача самої допомоги. Реалізацію цих завдань передбачає м'який проєкт «Допомагаємо допомагати». Для розбудови успішного, свідомого українського суспільства є потреба у формуванні активної особистості учня-патріота, здатної допомагати, співпрацювати з військовими і забезпечувати майбутній розвиток держави.

Ще одним важливим проєктом є м'який проєкт «Наближаємо перемогу разом», який має завдання налагодити співпрацю з громадськими організаціями, зокрема з громадською організацією «Небайдужа Одеса» задля спільної реалізації проєктів національно-патріотичного виховання.

Всі учасники освітнього процесу Опорного закладу освіти Кілійський заклад загальної середньої освіти №4 Кілійської міської ради зробили набагато менше ніж військові роблять щодня для українців, але ми є їхньою моральною міцною стіною, яка переконує, що всі їхні титанічні зусилля не марні. За три роки повномасштабної війни в Україні волонтерська діяльність стала потужним інструментом патріотичного виховання підростаючого українського покоління в освітньому процесі Опорного закладу освіти.

Список використаних джерел

1. Концепція національно - патріотичного виховання в системі освіти України та Заходи щодо її реалізації до 2025 року : Наказ Міністерства освіти і науки від 06.06.2022 р. № 527 : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#n12>.
2. Стратегія розвитку Опорного закладу освіти Кілійський заклад загальної середньої освіти №4 Кілійської міської ради на 2024-2028 роки : веб-сайт. URL: <https://surl.li/nhtlph>.

Valentyna Ivanenko

Director

Kilia Secondary School No. 4 of the Kilia City Council

Kiliya, Ukraine

Tetiana Tymoshenko

Deputy Director for Educational Work

Kiliya, Ukraine

Natalia Krasnozhon

Head of the Scientific and Methodological Laboratory for the Development
of a Safe Educational Environment and Sociocultural Activities

Odessa Regional Academy of In-Service Education

Odesa, Ukraine

**VOLUNTEERING AS A TOOL FOR PATRIOTIC EDUCATION IN THE
EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF THE SUPPORTING EDUCATIONAL
INSTITUTION KILIYA GENERAL SECONDARY EDUCATION
INSTITUTION NO. 4 OF THE KILIYA CITY COUNCIL**

Keywords: education, values, development strategy of an educational institution, school projects, School of Volunteering.

Коваленко Тетяна Юріївна

здобувач вищої освіти ступеня магістра факультету початкової освіти

Уманський державний університет імені Павла Тичини

м. Умань, Україна

**ФОРМУВАННЯ МІЖЕТНІЧНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ
ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА**

Ключові слова: міжетнічна толерантність, молодші школярі, формування міжетнічної толерантності, початкова школа.

У сучасному суспільстві, що характеризується мультикультурністю та глобалізаційними процесами, проблема формування міжетнічної толерантності набуває особливої актуальності. Це питання є важливим вже з перших етапів соціалізації особистості, зокрема у молодшому шкільному віці, коли активно формуються моральні орієнтири, світогляд та моделі поведінки дитини. Молодший шкільний вік є сензитивним періодом для засвоєння норм співжиття, розвитку емпатії, навичок взаємодії та прийняття інших людей, тому саме в цей час закладаються основи толерантного ставлення до представників інших етнічних груп.

Міжетнічна толерантність – це здатність приймати і поважати представників інших етнічних культур, незалежно від їхніх традицій, мови, зовнішності, релігійних чи культурних відмінностей. Вона не зводиться лише до терпимості; йдеться про активне прагнення до співпраці, взаєморозуміння, рівноправного діалогу. Особливо важливо формувати таке ставлення з раннього віку, коли особистість ще лише